

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 13. november 2018
Kontor: Sikkerhedskontoret
Sagsbeh: Rebekka Bormann
Thorn
Sagsnr.: 2018-0030-1641
Dok.: 883807

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 20 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 5. oktober 2018. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Kofod (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Martin Bang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 20 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for antallet af tilfælde, hvor en person, der ønsker udstedelse af et dansk pas, forsøger at bruge et pasbillede af en anden person og redegøre for sanktionen herfor?”

Svar:

Justitsministeriet kan indledningsvis oplyse, at ministeriet har stort fokus på den type af kriminalitet, og at ministeriet i øjeblikket – bl.a. som opfølgning på Folketingets behandling i april 2018 af beslutningsforslag B 88, som Dansk Folkeparti havde fremsat – er ved at kortlægge, hvilke initiativer, der skal tages på området for at forhindre, at der bliver udstedt pas med pasbillede tilhørende andre personer.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”1. Rigspolitiet er bekendt med, at der forefindes sager om udstedelse af pas med ansøgerens korrekte identitetsoplysninger, men med en anden persons billede. For at sikre at politikredsene er opmærksomme på denne kriminalitetstype, har Rigspolitiet udsendt en national trusselsvurdering vedrørende misbrug af personfoto i danske pas samt et juridisk notat om strafforfølgning i sager om udstedelse af pas til samtlige politikredse.

Rigspolitiet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet undersøgt muligheden for elektronisk at tilvejebringe oplysninger om antallet af tilfælde, hvor en person, der ønsker udstedelse af et dansk pas, forsøger at bruge et pasbillede af en anden person. Rigspolitiet kan i den forbindelse oplyse, at sådanne sager ikke registreres under en særskilt gerningskode i politiets journaliserings- og sagsstyringssystem (POLSAS). Sagerne registreres derimod under den samme gerningskode, som anvendes ved andre typer af overtrædelser af pasloven og straffelovens § 174 om dokumentmisbrug. Det er derfor ikke muligt ud fra politiets systemer elektronisk at opgøre antallet af de pågældende sager, og en opgørelse vil således kræve en ressourcekrævende manuel gennemgang af alle sager. Det bemærkes i den forbindelse, at der for de seneste tre år er tale om mere end 2.000 anmeldte sager vedrørende pasloven og straffelovens § 174.

2. Rigspolitiet kan mere generelt oplyse, at det er kommunerne, der udsteder pas til danske statsborgere, som opholder sig her i landet. Udenrigsministeriets diplomatiske og konsulære repræsentationer udsteder pas til danske statsborgere, som opholder sig i udlandet. Politiet kan i særlige tilfælde udstede pas og for-

længe gyldighedstiden for pas. I Grønland og på Færøerne er det politiet, som udsteder pas.

Der er i pasbekendtgørelsens §§ 5-7 fastsat nærmere regler om bl.a. dokumentation for pasansøgerens identitet i forbindelse med pasudstedelse. Det fremgår f.eks., at pasansøgeren skal indgive sin ansøgning personligt til kommunen, ligesom ansøgningen skal vedlægges et fotografi.

Ansøgeren kan vælge enten at få taget et fotografi i forbindelse med indgivelsen af ansøgningen i borgerservice eller selv medbringe et fotografi. Fotografiet skal i begge tilfælde opfylde nærmere opregnede krav, herunder at det skal være egnet til indscanning, hvis det ikke afleveres digitalt.

Det fremgår desuden, at ansøgeren bl.a. skal godtgøre sin identitet ved forevisning af det sidst udstedte pas. Er ansøgeren ikke i besiddelse af tidligere udstedt pas, skal ansøgeren forevise original dåbs-, navne- eller fødselsattest, sundhedskort eller anden egnet legitimation samt billedlegitimation. Kravene kan fraviges, hvis kommunen kender ansøgeren, eller hvis ansøgeren f.eks. godtgør sin identitet ved besvarelse af kontrolspørgsmål. I særlige tilfælde kan ansøgeren godtgøre sin identitet ved, at en person, der kan godtgøre sin egen identitet, møder sammen med ansøgeren og skriftligt bevidner, at ansøgeren er den, ansøgeren udgiver sig for at være (vitterlighedsvidne).

Uanset om de almindelige legitimationskrav er opfyldt, kan kommunen altid stille kontrolspørgsmål eller stille krav om et vitterlighedsvidne, hvis kommunen er i tvivl om ansøgerens identitet.

Rigspolitiet har fastsat retningslinjer (pasmanualen) for de ekspeditions-mæssige forhold i forbindelse med kommunernes sagsbehandling. Det fremgår bl.a. af pasmanualen, at kommunen altid skal benytte muligheden for at stille kontrolspørgsmål eller stille krav om et vitterlighedsvidne, hvis der er den mindste tvivl om ansøgerens identitet. Hvis kommunen får mistanke om et strafbart forhold, skal sagen anmeldes til det stedlige politi.

Rigspolitiet har herudover to gange skriftligt indskærpet over for samtlige kommuner, at det er helt afgørende, at kommunen sikrer sig, at pasansøgeren og den person, som passet udstedes til, er den samme.

Rigspolitiet indskærpede særligt, at kommunerne skal udvise den største omhu ved vurderingen af, om personen på det indleverede fotografi er identisk med den person, der ansøger om at få udstedt et pas. Rigspolitiet anførte desuden, at der generelt skal udvises den største opmærksomhed ved kontrol af pasansø-

gerens identitet. Rigspolitiet anbefalede i den forbindelse, at kommunerne overvejer at centralisere behandlingen af de sager, hvor der ikke kunne forevises billed-id, eller hvor der var tvivl om ansøgerens identitet, således at disse sager behandles ét enkelt sted i kommunen, hvor sagerne kan behandles af særligt erfarne og udpegede medarbejdere.

Rigspolitiets indskærpelse blev i juni 2018 også sendt til Færøernes og Grønlands Politi, Udenrigsministeriet samt Udlændingestyrelsen.”

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af den del af spørgsmålet, der vedrører sanktionen, endvidere indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Det omtalte forhold kan efter omstændighederne være strafbart som forsøg på medvirken til personelfalsk, jf. straffelovens § 174, jf. § 21, jf. § 23.

Efter straffelovens § 174 kan den, som i retsforhold gør brug af et ægte dokument som vedrørende en anden person end den, hvem det virkelig angår, eller på anden mod dokumentets bestemmelse stridende måde, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Der ses ikke at foreligge trykt retspraksis, som omhandler præcist den situation, der er beskrevet i spørgsmålet.

Ud fra sammenlignelige sager er det anklagemyndighedens vurdering, at sanktionsniveauet for overtrædelse af straffelovens § 174, jf. § 21, jf. § 23, i den omtalte situation som udgangspunkt vil være 10-30 dages fængsel.

Er der samtidig begået andre overtrædelser, kan sanktionsniveauet være højere.

Det følger bl.a. af paslovens § 5, stk. 2, nr. 1, at den, som ved bevidst urigtige oplysninger eller svigagtig fortielse over for de pasudstedende myndigheder uretmæssigt skaffer sig pas, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Endvidere følger det af straffelovens § 161, at den, der til en offentlig myndighed afgiver en falsk erklæring på tro og love, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Herudover bestemmer udlændingelovens § 59, stk. 8, nr. 1, at den, der forsætligt bistår en udlænding med ulovligt at indrejse i eller rejse gennem landet, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.”